

*Elevers användning
av maskinöversättning vid skrivande
på främmande språk.*

Kent Fredholm, Karlstads och Uppsala universitet

Kent.Fredholm@kau.se

Skolverkets språklärargala, Stockholm 8 december 2017

Personlig bakgrund

- Lärare, år 4-9 och gymnasiet.
- Italienska, franska, spanska, kinesiska, ryska, Människans språk, Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering.
- Licentiat i språkdidaktik (Stockholm, 2015).
- Doktorand i pedagogiskt arbete (Karlstad) och spanska (Uppsala).
- Adjunkt, lärarutbildningen i Karlstad.
- Ordförande, Språklärarnas riksförbund.

Tidigare och pågående projekt

- **Licentiatstudie:**

- Gymnasieelevers datorbaserade uppsatsskrivande på spanska, steg 4.
- Två grupper – online och offline.
- Fyra uppsatser, en termin.
- Skärminspelningar, enkät, elevintervjuer.
- Syfte:
 - att se *vad* elever gör med tillgänglig teknik, vilka *skrivstrategier* de använder;
 - att uppfatta elevernas *attityder* gentemot skrivande och olika skrivstrategier;
 - att se skrivstrategiernas *effekter* på textlängd, korrekthet och komplexitet i elevernas texter.

- **Pågående avhandlingsprojekt:**

- Gymnasieelevers uppsatsskrivande på spanska, steg 4, med *Google översätt* som hjälpmedel.
- Två (nya) grupper – googlare och icke-googlare.
- Sex uppsatser, ett läsår.
- Skärminspelningar, enkät, lärarintervjuer.
- Syfte:
 - att studera elevernas utveckling av *ordförråd*, *textkohesion* och *syntaktisk korrekthet* över ett läsårs tid;
 - att tydliggöra elevernas främsta *språkliga och teknikhanteringsmässiga svårigheter* och utifrån detta klargöra *didaktiska implikationer* för språkundervisningen.

Huvudsakliga resultat från licentiatstudien

Elevers skrivstrategier

- **Ordboksanvändning**
 - Mycket begränsad
 - Hög tillit, liten kunskap
- **Användning av Words rättstavnings- och grammatikkontroll**
 - Begränsad
 - Ganska hög tillit, liten kunskap
- **Googlande på internet**
 - Begränsat
 - Till synes stor tillit, blandade kunskaper
- **Användning av egna kunskaper**
 - Begränsad
 - Mycket liten tillit, blandade kunskaper
- **Användning av maskinöversättning** (*Google översätt, Lexikon24*)
 - Mycket omfattande
 - Begränsad tillit, liten kunskap

Maskinöversättningarnas påverkan på språket samt övriga observationer

- Maskinöversättning hjälpte eleverna främst med **stavning** och med adjektivens **kongruens**.
- Störst **problem** uppstod med **syntax**, där maskinöversättning gav upphov till större problem än ordboksanvändning.
- **Bindeord** saknades ofta helt i elevtexterna, eller användes godtyckligt (eleverna översatte dem ofta inte utan satte in dem själva).
- Eleverna visade ofta prov på ineffektiv **tangentbordshantering**, vilket tog tid och fokus från arbetet med textens innehåll och språkliga utformning.
- Eleverna visade ofta en begränsad förmåga att förstå resultaten av maskinöversättningar (och alternativ i ordbok), samt att använda bearbeta översättningarna så att de passade in i texten.
- Språknivån i uppsatserna hängde tydligare samman med elevernas **förkunskaper i spanska** än med vilka skrivstrategier som använts. Detta tyder på att goda språkkunskaper krävs för att kunna dra nytta av olika sorters översättningshjälpmedel.

Vad kan detta betyda för
språkundervisningen?

- Exempel på saker att tänka på i språkundervisningen:
 - Elever behöver större genremedvetenhet, kunskaper om texters inledningar och avslutningar, anpassningar till syfte och mottagare.
 - Elever som arbetar med dator behöver tränas i språkspecifik tangentbordshantering (t.ex. hur man skriver \tilde{n} , accenter o.s.v.).
 - Elever behöver medvetandegöras om homonymer, homografer och andra ord med många olika funktioner – stor risk för felöversättningar.
 - Elever behöver djupare kunskaper om språkets uppbyggnad och struktur.
 - Elever behöver bättre förståelse för grammatiska formers kommunikativa funktioner, t.ex. verbtempus, -modus och -aspekter.
 - Elever behöver lita mer på sina egna kunskaper!

Referenser i urval/lästips

- Fredholm** (2015). *Eleverna, datorn och språket. Studier av skoldatoriserings effekter på elevers attityder, skrivstrategier och textproduktion i spanskundervisningen på gymnasiet*. Stockholms universitet.
- Garcia** (2010). *Can Machine Translation Help the Language Learner?* International Conference "ICT for Language Learning".
- Garcia & Pena** (2011). Machine translation-assisted language learning: writing for beginners. *Computer Assisted Language Learning* 24(5), s. 471-487.
- Kazemzadeh & Fard-Kashani** (2014). The effect of computer-assisted translation on L2 learners' mastery of writing. *International Journal of Research Studies in Language Learning* 3(3), s. 29-44.
- Knospe** (2017). *Writing in a Third Language. A Study of Upper Secondary Students' Texts, Writing Processes and Metacognition*. Universiteit Antwerpen, Umeå universitet.
- Larson-Guenette** (2012). "It's just reflex now": German Language Learners' Use of Online Resources. *Die Unterrichtspraxis/Teaching German* 46(1), s. 62-74.
- Lodeiro & Matti** (2014). *Att tala eller inte tala spanska: En fördjupning av resultaten i spanska från Internationella språkstudien 2011*. Stockholm, Skolverket.
- Lärarnas Riksförbund** (2016). *Språk - så mycket mer än engelska. En rapport om moderna språk*. Stockholm.
- Niño** (2009). Machine translation in foreign language learning: language learners' and tutors' perceptions of its advantages and disadvantages. *ReCALL* 21(2), s. 241-258.
- O'Neill** (2012). *The Effect of Online Translators on L2 Writing in French*. University of Illinois.
- Steding** (2009). Machine translation in the German classroom: Detection, reaction, prevention. *Die Unterrichtspraxis/Teaching German* 42(2), s. 178-189.
- Swain** (1996). Three functions of output in second language learning. I G. Cook & B. Seidlhofer (Red.), *Principle & Practice in Applied Linguistics* (s. 125-144). Oxford: Oxford University Press.
- Swain** (2005). The output hypothesis: Theory and research. I E. Hinkel (Red.), *Handbook of research in second language teaching and learning* (Vol. 1-1, s. 471-483). Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates.
- Williams** (2006). Web-Based Machine Translation as a Tool for Promoting Electronic Literacy and Language Awareness. *Foreign Language Annals* 39(4), s. 65-578.
- Wolfe-Quintero, Inagaki & Kim** (1998). *Second Language Development in Writing: Measures of Fluency, Accuracy, & Complexity*. Honolulu, Hawai'i: Second Language Teaching & Curriculum Center, University of Hawai'i at Mānoa.

Kontaktuppgifter

Kent.Fredholm@kau.se

Kent.Fredholm@moderna.uu.se